

prosil za upokojenje in za odmero plače za 38 let, ker bi namreč tedaj potekla tolikoletna doba, odkar si je pridobil učiteljsko usposobljenost. Toda vse te njegove uradne in mnogoštevilne privatne prošnje niso nič pomagale: ura doma so ga upokojili, odmerili mu penzijo samo za 36 let, oškodovali ga za kakih 1000 K in mu učinili pred svetom ne malo nečast. Učiteljski penzijski fond mu bo pa moral vsaj za nekaj let prehitro plačevati penzijo.

Temu dodajamo še nekaj vrstic v razjasnilo, to pa še zlasti zato, ker se širijo n. pr. po Ljubljani napačne vesti, kakor da bi bil okrajni šolski svet krški z učiteljskim zastopnikom vred predlagal upokojitev.

Običajno se vrši obravnava pri sejah c. kr. okrajnega šolskega sveta, kadar gre za to, da stopi ljudski učitelj v pokoj. Okrajni šolski svet stavi svoje predloge, in deželni šolski svet ukrene po svoje. Da bi moral glede upokojenja staviti najprej okrajni šolski svet svoje predloge, ali da bi se moral deželni šolski svet na te predloge ozirati, o tem ni zakonitih določil. Ako se pa že pri upokojevanju ljudskega učitelja stvar obravnava najprej pri okr. šolskem svetu, bi se moralo to zgoditi še v večji meri, kadar gre za upokojitev meščanskega učitelja. Meščansko učiteljstvo plačuje namreč okrajni šolski svet, ki je imel celo pravico imenovanja. In baš upokojeni ravnatelj Lapajne je bil plačan iz okrajnega šolskega fonda in je bil svoje dni prezentiran od okrajnega šolskega sveta v Krškem.

Zdaj pa, ko je c. kr. deželni šolski svet zahteval, da vloži Lapajne prošnjo za upokojitev, ni spravil predsednik krškega okrajnega šolskega sveta te zadeve na dnevni red. Šele eden članov je to zadevo sprožil, pri kateri priliki se je vsa korporacija z učiteljskim zastopnikom (enim, zakaj drugi je g. Lapajne sam) izrekla zoper upokojitev gospoda ravnatelja.

Iz vsega tega je torej razvidno, da so vladali v tej zadevi nestvarni razlogi in da je gosp. Lapajne vkljub pohvalnim dekretom in mnogim zaslugam na pedagoškem in slovstvenem polju — žrtev razmer.

Tega pa seveda ne moremo odobravati, nego povzdigamo tudi mi svoj glas v obrambo resnice in pravice. K temu nas sili naše liberalno prepričanje.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca sušca 1905 K 57.212.04.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštnih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Postojnsko učiteljsko društvo ima svoj redni občni zbor v četrtek, 4. maja ob 10. uri dopoldne v Matenji vasi pri Postojni. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi predavanje: »Učiteljevo delo na narodnogospodarskem polju« — govori g. F. Mercina, učitelj v Vipavi. — Pred zborovanjem se odkrije nagrobni spomenik, ki ga je postavilo naše društvo rajnkemu učitelju F. Grosu. — Za obed naj se blagovoli vsakdo oglasiti z dopisnico: M. Žnidaršič, trgovec, Matenja vas, Prestranek. — K polnoštevilni udeležbi vljudo vabi odbor.

Učiteljsko društvo litijskega okraja javlja svojim članom, da bo hospitacija dne 4. maja t. l. na ljudski šoli v Velikem Gabru. Pričetek ob 10. uri dopoldne. Obravnava: a) v II. razredu »uporabna naloga v smislu množitve«, Jos. Zajec; b) v I. razredu črka »H« po Levčevem lepopisu, gospica Ana Krašovic. Takoj po hospitaciji bo občni zbor učiteljskega društva litijskega z običajnim vzporedom glede na § 26. društvenih pravil; zraven tega pa tudi volitev gg. delegatov za letošnjo glavno skupščino »Zaveze« in nasveti.

Za slučaj, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se sklicuje pol ure kasneje drugi občni zbor, ki je pri vsakem številu članov veljavno sklepčen. — Za skupno kosilo naj se gospodje in gospice blagovolijo oglasiti do 1. ali 2. maja t. l. pri gosp. Josipini Hribarjevi, gostilničarki, ali pa pri šol. vodstvu v Velikem Gabru.

K hospitaciji in občnem zboru najvljudneje vabi vse gg. društvenike in gospice društvenice, kakor tudi goste

Josip Zajec, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo novomeškega okraja je zborovalo v četrtek dne 6. aprila v Žužemberku. Zborovanje je bilo združeno z dvema hospitacijama. Nastopila sta gđ. Stefanija Pečar in g. Josip Zajec, ki sta častno rešila svojo nalogo. Posebno moramo pohvaliti g. Zajca, ki je prav mojstrsko izvršil svoj nastop iz risanja.

Pri zborovanju se je sklenilo predložiti vladi nova pravila, ki so bila navdušeno sprejeta. — G. učitelj Žen pa je predaval »Kako stališče zavzemaj učitelj napram dnevnim pol. vprašanjem, tičočim se učiteljstva.«

Po zborovanju se je zbralo vse učiteljstvo k skupnemu obedu. V našo sredo so prišli tudi g. župan, c. kr. notar in še več drugih odličnih gospodov. Pokazali so s tem, da čutijo z ubogim trpinom-učiteljem. G. notar se je v lepih besedah izrazil, da učiteljstvo — dasi prezirano in teptano — dožene vendar svoj vzvišeni smoter. Dokler ima narod tako učiteljstvo, ki — dasiravno tako slabo gmotno podprto — vestno izvršuje svoj poklic in se upira vsem nasprotnikom, ne more propasti. Tako učiteljstvo bo in mora doseči to, česar si želi, kar pošteno zasluži.

Štajersko.

Konjiško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 4. majnika t. l., ob pol 11. uri dopoldne v Konjicah. Na vzporedu je: Poročilo delegata o »Zvezinem« zborovanju; pogovor o letošnjih konferenčnih vprašanjih; volitev delegatov k »Zvezinemu« zborovanju. K mnogobrojni udeležbi vljudo vabi odbor.

Ormoško učiteljsko društvo zboruje v četrtek, dne 4. maja t. l. v Ormožu po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Društvena poročila in dopisi. 3. Zakaj bi se naj učitelji intenzivno bavili s filozofijo? Podava g. R. Košar. 4. Poročilo o II. obč. zboru »Zveze slov. štaj. učiteljev in učiteljic«. Poroča delegat g. A. Kosi. 5. razgovor o dopisu ljubanskega učiteljskega društva v zadevi predlogov za letošnjo deželno skupščino in stavljenje konkretnih predlogov. Predlagatelj g. J. Košar. 6. Nasveti in slučajnosti. Začetek zborovanja ob 10. uri predpoldne.

K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek, 4. maja t. l. ob pol 10. uri dopoldne v okoliški šoli po naslednjem dnevnem redu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Računanje na nižji stopnji, osobito poudarjaje merjenje in deljenje. Podavatelj gospod profesor Lavtar. 4. Poročilo o občnem zboru »Zveze v Celju«. 5. Volitev delegatov za »Zavezo«. 6. Društvena poročila in nasveti. Po zborovanju skupen obed — ne banket — v »Narodnem domu«. Vsaka šola blagovoli naznaniti število udeležencev do 1. maja. K prav obilni udeležbi vabi J. Kopic, t. č. predsednik.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj zboruje dne 7. maja t. l. ob 10. uri dopoldne v šoli na Vidmu. Vzporod: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Razgovor o vzporedu letošnje uradne konference. 4. Nasveti in želje. Odbor pričakuje, da se cenjeni društveniki udeležijo zborovanja polnoštevilno.

Ptujsko učiteljsko društvo je imelo 6. t. m. svoje zborovanje. Udeležba je bila dobra — zbranih nas je bilo nekaj nad polovico. Prosim, naj se nihče ne izpodtika nad izrazom »dobra« — ker v naših razmerah je to nekaj izrednega, namesto »razmerah« bi bilo tudi boljše rečeno: pri renomirani učiteljski malomarnosti. Pohvaliti je tudi p. n. tovarišice, ki so tvorile $\frac{1}{3}$ vseh zborovalcev, to je v resnici dosti, zlasti če se vpošteva, da je bila od vseh v mestu stanujočih navzoča samo ena. Mimogrede bodi omenjeno, da ima omenjena samo še eno tovarišico v učit. društvu.

Toda k stvari!

G. predsednik pozdravi gosta g. prof. dr. Komljanca in g. Wankmüllerja, nadučitelja od Sv. Duha v Halozih. Društvu je na novo pristopil novi nadučitelj v Stoprcih, g. A. Hren. Pismo sta opravičila svojo odsotnost gg. Šorn in D. Serajnik str. — Kot prva točka na dnevnem redu je bilo predavanje g. dr. Komljanca o modernem slov. pesništvu. G. prof. je sam omenil, da naslov sicer ne bo odgovarjal do pičice predavanju, vendar ni motilo to nobenega poslušalca, in vsakemu je bil splošni pregled slov. pesništva le nekak uvod k onemu, kar je povedal g. prof. o modernem, o novem pesništvu. In to zadnje je razvijal g. prof. v lahkem, poljudnem tonu, a vendar natančno. Burno ploskanje mu je bila pohvala, in zahvala naj bo izrečena na tem mestu! — Pri razgovoru o referatih za letošnjo okr. učit. skupščino se je razvil živahen pomenek, zlasti pri razgovoru o vprašanju »Kako vzgojiti mladino, da bo spoštovala avtoriteto«, so bila mnenja različna. Skupni pa smo bili v tem, da nima samo učitelj moči vzgajati k spoštovanju avtoritete, ampak so še drugi faktorji, ki pa ravno uničujejo tisto malo moči, ki jo ima učitelj v tem oziru. — Nadalje smo se razgovarjali o vprašanju ljubenskega učit. društva in smo večini docela pritrdili, nekatere pa nekaj izpremenili in to sporočili omenjenemu društvu. — Za občni zbor »Zveze slov. štaj. učit. društev«, ki se je vršil na velikonočni torek, sta določila kot delegata gg. J. Kopic in Fr. Flerč. — Med slučajnostmi se je naglašalo, naj zastopnik učiteljstva, ki se sedaj voli, ne vstopi v okr. šol. svet pri teh razmerah in pri tem okr. zastopu, kateremu je najvišje sodišče dokazalo nezakonito izvolitev. Tako je prav, tudi učiteljstvo naj pokaže, da ne pusti, da bi se pometalo z njim, in tudi ono naj pokaže svoj čut do časti in obrne takim ljudem hrbet! — Glede pobiranja za stroške stalnih odborov, katere prispevke pobira tov. g. Požegar, se sklene, da se naj to pobira pri okr. učit. skupščini, ker večina(1) članov stalnega odbora sploh ni pri društvu, drugi pa niso vedno navzoči. — Tovariš g. Gorup predlaga, naj se zavrže sklep učit. društva, da ne pristopi k »Hranilnici in posojilnici Učit. konvikta«. To se zgodi, določitev deleža pa se prepusti odboru. Razveljavi se tudi sklep glede naročbe »Zvončka« in se ga sklene zopet naročiti. S tem je bilo zborovanje končano in za prihodnje zborovanje se določi prvi četrtek v maju, in sicer v »Nar. domu«, kjer bo tudi skupni obed. —č.

Vestnik.

Za učiteljski konvikt je daroval g. M. Grubbauer, izdelovatelj in zalagatelj šolskih zvezkov v Lincu, na račun tek. šolskega leta 200 K.

Učiteljski dobrotniki. G. Jernej Bahovec, trgovec s šolskimi zvezki iz tovarne M. Grubbauerjeve in raznimi šolskimi potrebščinami v Ljubljani, 50 K; »Ljubljansko učiteljsko društvo« na račun pokroviteljine 50 K (preostanek darov za R. Pišev nagrobni venec); »Logaška posojilnica« 45 K; g. Pavel Kloboves, usnjarski mojster v Poljanah, 2 K; g. Gregor Peterneš, gostilničar v Poljanah, 1 K; g. Ivan Jebračin, trgovec in lastnik »Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate« v Ljubljani, II. obrok na račun pokroviteljine 50 K. Živel učiteljski dobrotniki in njih nasledniki!

Čekovni promet Učit. konvikta. (Letnina za l. 1905.) G. Ivan Mandeljč, nadučitelj; g. Mihael Vrbič, učitelj in

gdč. Mar. Bernot, učiteljica v Sodražici; g. Lovro Perko, nadučitelj in gdč. Grozdana Pader, učiteljica v Poljanah; g. Janko Rudolf, nadučitelj in gdč. Marica Bole, učiteljica v St. Vidu pri Vipavi; g. Josip Zajec, nadučitelj in gdč. Ana Krašovic, učiteljica v Vel. Gabru; gosp. Fran Zorč, učitelj v Šmartnem pri Tuhinju; g. Josip Žirovnik, nadučitelj, gdč. F. Strlič, učiteljica in gdč. Fr. Kalmus, učiteljica v Gorjah; g. Radoslav Srebotnjak, učitelj v Lokvi; g. Anton Ivanovič, učitelj v Tatrah.

Kolekta poštnih znamk za Učit. konvikt. Iz Kranja kolekta št. 5; iz Sodražice in Ribnice kolekta št. 16 (13-50 K); iz Železnikov kolekta št. 5.

Nove vrste poročila. Na drugem mestu prinašamo poročilo o hospitacijah, ki sta se vršili v obeh ljudskih šolah v Kranju, tako poročilo namreč, o katerem mislimo, da je povsem objektivno in sedanjem času tudi najprimernejše. Doslej smo čitali taka poročila podrobneje samo v učiteljskih listih, kar je tudi najumestnejše, saj se podaja v njih tvarina, ki zanima zgolj učiteljstvo. Kritikovati posamezne učne nastope, je jako poučljivo in vsega priporočila vredno. Upamo si celo trditi, da ima vsak od pametne in zdrave kritike in od stvarnega razgovaranja o dotičnem predmetu več koristi kakor pa od še tako dobro uspelega nastopa. Takt pa zahteva, da se dotakne kritik predavatelja le na rahlo; osebne ne sme nikdar postati. Prav navaden takt pa tudi hoče, da naj glas kritike v enakih slučajih nikdar ne prestopi šolskega praga, naj ostane torej vse med štirimi stenami. Kapital, morda celo političen kapital kovati iz kake nedolžne stvarce, pa je grdo, posebno ostudno pa je, če je povzročiteljica istega kaka učiteljica. Poročila o hospitacijah so dobila v Kranju novo smer, očitno po zaslugah gospice predavateljice in nekega klerikalnega suplenta. Javno na sramotni oder se hoče namreč postaviti v »Ljubljancanki« in v sobotnem »Slovencu« v običajnih novicah iz Kranja tistega učitelja, ki se je spozabil tako daleč, da se je upal sicer strogo stvarno kritikovati učno pot, katere se je posluževala učiteljica P. pri metodični obravnavi b. sest. »Zolne«. V »Ljubljancanki« se je trdilo, da je popolnoma zavrgel omenjeni učitelj to »moderno« metodo, nekaj vrst dalje pa se čita, da je gospod nadzornik takoj na to še posebno priporočal posluževati se učiteljstvu te metode. Da bi gospod nadzornik nekako demonstrativno priporočal ravno to vrsto metode, kakršno nam je podala gospica učiteljica, je gola laž, ker je pozneje on niti omenil ni več. Gospica je morda pač študirala biološko metodo, a njen nastop pa je pokazal, da je ni prebavila. Še lepše pa se bere v »Slovencu«. Tam pravi novičar med drugimi doslovno: »Čudimo se pa, da je napredni učitelj popolnoma zavrgel moderni, biologični način poduka, ki se ga je posluževala gdč. predavateljica in ki ga priporočajo vsi šolski nadzorniki, ter pokazal s tem popolno nepoznanje pridobitev na polju šolstva. Zavist slepi!« V natančneje pojasnilo je treba najprej pribiti, da štejejo »Slovenčevi« somišljeniki, ki kujejo v potu svojega obraza sobotne »Novice iz Kranja«, imenovano gospico med svoje najzvestejše pristašnje. Ta metoda, ki je že stara toliko in toliko let, je zabliskala v glavah kranjskih novičarjev, po inicijativi predavateljice same seveda, kar čez noč v vsem veličastju in v največjem sijaju, občudujočim bralcem pa jo kažejo liki cirkus Fumagali, za najnovejšo in najmodernejšo metodo, v kateri se kajpada naprednemu učitelju niti ne sanja ne. Oh, oh, kaj bo! Ti napredni učitelji zaostajajo res daleč za klerikalnimi Slomškaricami. In pa to »popolno nepoznanje pridobitev na polju šolstva! Te-te šment! Kaj pomeni zadnji vzkljik »Zavist slepi!«, pa ne razumemo pri najboljši volji. Zavist bi menda slepila le takrat, kadar bi kdo nastopil istočasno z drugim, a bi prvi zabavljaj o drugem, če bi se vedelo, da se je njemu nastop popolnoma ponesrečil, a drugi pa se je odlikoval kar najboljše. Ker se je zatekla gospica, kakor že rečeno, popolnoma po nepotrebnem k poročevalcu »Ljubljancanke« in nekaj dni pozneje pa k »Slovencu«, dasi ni imela za to niti najmanjšega povoda, ne zasluži za svoje ruvarsko dejanje nikakega pardona. Kolikor se spominjamo, je omenjeni tovariš takoj v pričetku zatrdil, da se ne misli nastopa kot takega prav nič dotakniti. Vsi